

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministro
2020 m. kovo 16 d.
įsakymu Nr. V- 390

**TEPINĖLIŲ IŠ PACIENTO NOSIARYKLĖS IR RYKLĖS PAĖMIMO MOBILIUOSE
PUNKTUOSE COVID-19 LIGOS (KORONAVIRUSO INFEKCIJOS)
LABORATORINIAMS TYRIMAMS ATLIKTI ORGANIZAVIMO TVARKOS
APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Tepinėlių iš paciento nosiaryklės ir ryklės paėmimo mobiliuose punktuose COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) laboratoriniams tyrimams atlikti organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato mobilios laboratorinių tyrimų paėmimo komandos (toliau – mobilaus punkto komanda) paslaugos, apimančios tepinėlio iš asmens nosiaryklės ir ryklės paėmimą COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) laboratoriniams tyrimams atlikti (toliau – Paslauga) mobiliuose punktuose, vykdymo tvarką.

2. Paslauga priskiriama būtinajai medicinos pagalbai.

3. Aprašas privalomas:

3.1. savivaldybių administracijoms;

3.2. ambulatorines ir (ar) stacionarines asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančioms savivaldybių pavaldumo įstaigoms, kurioms savivaldybių administracijų sprendimais yra priskirta teikti Paslaugas (toliau – ASPI) mobiliuose punktuose.

3.3. greitosios medicinos pagalbos (toliau – GMP) paslaugas teikiančioms įstaigoms;

3.4. laboratorinės diagnostikos paslaugas teikiančioms įstaigoms, atliekančioms COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) laboratorinius tyrimus (toliau – laboratorija);

3.5. Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – NVSC);

3.6. Karštosios korona linijos konsultantams;

3.7. Pacientui ir jį atvežusiam asmeniui.

4. Paciento asmens duomenys surinkti Aprašo nustatyta tvarka tvarkomi vykdant COVID-19 ligos diagnostikos, paimant tepinėlius iš nosiaryklės ir ryklės mobiliuose punktuose, tikslu. Asmens duomenys tvarkomi laikantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (OL 2016 L 119, p. 1), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens duomenų apsaugą, reikalavimų.

5. Mobili komanda paciento duomenis saugo ne ilgiau kaip iki valstybės lygio ekstremalios situacijos visoje šalyje dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) plitimo grėsmės atšaukimo. GMP, laboratorija ir šeimos gydytojas paciento duomenis saugo ne ilgiau nei tai numatyta jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

6. Šiame Apraše vartojamos sąvokos:

6.1. **mobilus punktas** – Paslaugai teikti apskrities centre savivaldybės administracijos paskirtoje vietoje (aikštė, automobilių stovėjimo aikštelė) veikianti Aprašo 3.2 papunktyje nurodytos

ASPI palapinė ir (ar) specialiosios paskirties transporto priemonė su patogiu privažiuoimu ir išvažiuoimu;

6.2. **pacientas** – asmuo, atitinkantis įtariamo COVID – 19 ligos (koronaviruso infekcijos) atvejo apibrėžimą, skelbiamą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos interneto svetainėje adresu <http://sam.lrv.lt/lt/news/koronavirusas/informacija-sveikatos-prieziuros-specialistams>.

6.3. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos kituose sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

II SKYRIUS

PASLAUGŲ TEIKIMĄ ORGANIZUOJANTYS MOBILŪS PUNKTAI IR JŲ APTARNAUJAMOS SAVIVALDYBĖS

7. Mobilūs punktai įrengiami Vilniaus miesto, Kauno miesto, Klaipėdos miesto, Panevėžio miesto, Šiaulių miesto, Utenos rajono, Alytaus miesto, Telšių rajono, Tauragės rajono, Marijampolės savivaldybių teritorijose.

8. Pagrindiniai reikalavimai mobilaus punkto veiklos teritorijai:

8.1. aplink mobilaus punkto vietą neturi būti gyvenamųjų namų, turgaus, parduotuvių, asmens sveikatos priežiūros įstaigų, autobusų stotelių ir kt. masinių žmonių susibūrimo vietų;

8.2. parinktos teritorijos dydis turi būti toks, kad patogiai, nesutrikdant automobilių eismo, galėtų privažiuoti ir laukti eilėje ne mažiau kaip 30 automobilių;

8.3. teritorija turi būti tokia, kad prireikus, patogiai galėtų privažiuoti ir išvažiuoti GMP automobilis (nestovėdamas bendroje eilėje).

9. Aprašo 7 punkte išvardytose savivaldybėse įrengtų mobilių punktų aptarnaujamos savivaldybės:

Eil. Nr.	Mobilaus punkto buvimo vieta	Mobilaus punkto aptarnaujamos kitos savivaldybės
1.	Vilniaus miesto savivaldybė	Elektrėnų savivaldybė Vilniaus miesto savivaldybė Šalčininkų rajono savivaldybė Širvintų rajono savivaldybė Švenčionių rajono savivaldybė Trakų rajono savivaldybė Ukmergės rajono savivaldybė Vilniaus rajono savivaldybė
2.	Kauno miesto savivaldybė	Birštono savivaldybė Jonavos rajono savivaldybė Kaišiadorių rajono savivaldybė Kauno miesto savivaldybė Kauno rajono savivaldybė Kėdainių rajono savivaldybė Prienų rajono savivaldybė Raseinių rajono savivaldybė
3.	Klaipėdos miesto savivaldybė	Klaipėdos miesto savivaldybė Klaipėdos rajono savivaldybė Kretingos rajono savivaldybė Neringos savivaldybė Palangos miesto savivaldybė Šilutės rajono savivaldybė

		Skuodo rajono savivaldybė
4.	Šiaulių miesto savivaldybė	Akmenės rajono savivaldybė Joniškio rajono savivaldybė Kelmės rajono savivaldybė Pakruojo rajono savivaldybė Radviliškio rajono savivaldybė Šiaulių miesto savivaldybė Šiaulių rajono savivaldybė
5.	Panevėžio miesto savivaldybė	Panevėžio miesto savivaldybė Panevėžio rajono savivaldybė Kupiškio rajono savivaldybė Pasvalio rajono savivaldybė Rokiškio rajono savivaldybė Biržų rajono savivaldybė
6.	Marijampolės savivaldybė	Kalvarijos savivaldybė Kazlų rūdos savivaldybė Marijampolės savivaldybė Šakių rajono savivaldybė Vilkaviškio rajono savivaldybė
7.	Tauragės rajono savivaldybė	Jurbarko rajono savivaldybė Pagėgių savivaldybė Šilalės rajono savivaldybė Tauragės rajono savivaldybė
8.	Telšių rajono savivaldybė	Mažeikių rajono savivaldybė Plungės rajono savivaldybė Rietavo savivaldybė Telšių rajono savivaldybė
9.	Alytaus miesto savivaldybė	Alytaus miesto savivaldybė Alytaus rajono savivaldybė Druskininkų savivaldybė Lazdijų rajono savivaldybė Varėnos rajono savivaldybė
10.	Utenos rajono savivaldybė	Anykščių rajono savivaldybė Ignalinos rajono savivaldybė Molėtų rajono savivaldybė Utenos rajono savivaldybė Visagino savivaldybė Zarasų rajono savivaldybė

III SKYRIUS PASLAUGOS TEIKIMO ORGANIZAVIMAS

10. Paslauga teikiama mobiliame punkte, kuriame turi būti:

10.1. priemonės ėminiui iš nosiaryklės COVID-19 ištyrimui (vienam pacientui reikalingi 3 sterilūs tamponai (specialios priemonės su transportine virusologine terpe), mėgintuvėlis su transportine terpe);

10.2. sandarūs plastikiniai maišeliai su absorbuojančia medžiaga antrinė ėminio pakuotė);

10.3. kartoninė dėžė mėgintuvėliams su ėminiais sudėti (tretinė pakuotė), nuplaunamas rašiklis;

10.4. rankų ir paviršių dezinfekcijai skirtos dezinfekcinės medžiagos, daugkartinio naudojimo pirštinės – valymo, dezinfekcijos darbams;

10.5. vienkartinių pirštinių dėžė;

10.6. nedidelis lengvai dezinfekuojamas staliukas;

10.7. uždaromas konteineris su neperšlampamu maišu užterštoms medicininėms atliekoms;

10.8. du šaltkreipiai (vienas skirtas mėgintuvėliams su švariomis terpėmis, kitas – mėgintuvėliams su ėminiais);

10.9. vieta mobilaus punkto komandai atsisėsti;

10.10. ne mažiau kaip po vieną atsarginį asmens apsaugos priemonių komplektą kiekvienai mobilaus punkto komandai ir ne mažiau kaip 1 atsarginį asmens apsaugos priemonių komplektą pamainai.

11. Mobilaus punkto darbo laikas nuo 8:00 iki 20:00 val.

12. Dėl mobilių punktų skaičiaus sprendžia savivaldybės administracija. Mobilaus punkto darbo laiku užtikrinamas ne mažiau kaip trijų komandų darbas. Viena komanda be pertraukos dirba ne ilgiau kaip keturias valandas.

13. Paslaugą teikia mobilaus punkto komanda, kurią sudaro:

13.1. bendrosios praktikos slaugytojas ar kitas sveikatos priežiūros specialistas, kuris pagal Lietuvos medicinos normoje nurodytą kompetenciją turi teisę paimti ėminius;

13.2. mobilaus punkto komandos koordinatorius;

13.3. mobilaus punkto komandos padėjėjas.

14. Mobilaus punkto komandos nariai turi dėvėti šias asmenines apsaugos priemones:

14.1. neperšlampamą kombinezoną su gobtuvu ar neperšlampamą chalatai ilgomis rankovėmis su vienkartinėmis kepuraitėmis, antbačius;

14.1. vienkartinės medicininės pirštines;

14.1. akinius tinkančius dėvėti su respiratoriumi arba veido skydelį;

14.1. respiratorių FFP2 arba FFP3;

14.1. ASP apsirengimo ir nusirengimo tvarka, respiratorių FFP2 ir FFP3 sandarumo patikrinimo rekomendacijos pateiktos adresu <http://sam.lrv.lt/lt/news/koronavirusas/informacija-sveikatos-prieziuros-specialistams>.

15. Paslauga teikiama šia tvarka:

15.1. pacientas, pasireiškęs ūmiai kvėpavimo takų infekcijai būdingiems ligos simptomams – staiga prasidėjus bent vienam iš šių simptomų: karščiavimui, kosuliui ar apsunkintam kvėpavimui – ir 14 dienų laikotarpiu iki simptomų pradžios keliavus bet kurioje užsienio šalyje ar po sąlyčio su patvirtintu ar tikėtiniu COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) atveju skambina į Karštąją liniją trumpuoju telefono numeriu 1808. Pacientas konsultuojamas pagal specialų struktūrizuotą, skaitmeninį algoritmą, pritaikytą priimti ir apdoroti iškvietymus, nustatyti reikiamą pagalbos lygį ir rekomendacijas;

15.2. Karštosios linijos konsultantas, įvertinęs paciento pateiktus duomenis, priima sprendimą, ar skambinantį pacientą tikslina ištirti dėl COVID – 19 ligos (koronaviruso infekcijos);

15.3. nusprendus, kad pacientą tikslina ištirti, Karštosios linijos konsultantas surenka šią informaciją: paciento vardą, pavardę, savivaldybę, iš kurios skambina pacientas, asmens kodą, mobilaus telefono numerį, ar pacientas gali asmenine transporto priemone (pats ar būti atvežtas kito asmens) atvykti į mobilių punktą;

15.4. jei pacientas gali į mobilių punktą atvykti pats (būti atvežtas kito asmens), Karštosios linijos konsultantas informuoja pacientą, kad su juo susisieks mobilaus punkto koordinatorius ir nurodys laiką ir adresą, kuriuo pacientas turi atvykti. Negalima vykti į mobilių punktą taksi automobiliu ar viešuoju transportu. Pacientas informuojamas, kad gali tekti palaukti mobilaus punkto koordinatoriaus skambučio ir paskirto laiko tyrimui atlikti.

15.5. Karštosios linijos konsultantas informuoja mobilaus punkto koordinatorių apie skambinusį pacientą, nurodydamas jo vardą, pavardę, savivaldybę, iš kurios atvyks, asmens kodą, mobilaus telefono numerį.

15.6. mobilaus punkto koordinatorius susisiekia su pacientu jo nurodytu telefonu ir nurodo laiką ir adresą, kuriuo pacientas turi atvykti. Pacientui nurodoma, atvykus į mobilų punktą, nelipti iš automobilio ir neatidaryti lango, kol nebus nurodyta kitaip, instruktuojama kaip bus vykdoma tepinėlio paėmimo procedūra, informuojama kur iš anksto galima susipažinti su „Asmenų, kuriems patvirtinta COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), asmenų, įtariamų, kad serga COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), ar turėjusių sąlytį su sergančiuoju COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), sutikimą būti izoliuotiems namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje (toliau – Sutikimo forma). Taip pat nurodoma vykstant į mobilų punktą pasiimti:

15.6.1. asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą;

15.6.2. A4 formato lapą su užrašytu mobilaus telefono numeriu, kurį, atvykus į mobilų punktą reikės padėti koordinatoriaus nurodytoje vietoje automobilio salono viduje.

15.7. pacientas atvyksta į mobilų punktą;

15.8. pacientas prie automobilio stiklo (jei vairuoja pats – priekinio automobilio stiklo) automobilio viduje padeda A4 formato lapą su užrašytu mobilaus telefono numeriu (numeris privalo būti toks pats, kaip nurodytas Karštosios linijos konsultantui pagal Aprašo 15.3 papunktį);

15.9. prie automobilio prieina mobilaus punkto komandos padėjėjas ir, paskambinęs nurodytu telefono numeriu, sutikrina atvykusio asmens duomenis (paprašo paciento prie automobilio lango pridėti asmens tapatybę įrodantį dokumentą) bei užpildo Siuntimą SARS-CoV-2 (COVID-19) diagnostiniams tyrimams;

15.10. mobilios komandos narys paciento paprašo atidaryti automobilio langą ir taip pat įteikia susipažinti ir pasirašyti Sutikimo formą ir Namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje izoliuoto ligonio ar asmens, įtariamo, kad serga COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), atmintinę (Asmenų, sergančių COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), asmenų, įtariamų, kad serga COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), ar asmenų, turėjusių sąlytį su sergančiuoju COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), izoliavimo namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. kovo 12 d. įsakymu Nr. V-352 „Dėl Asmenų, sergančių COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), asmenų, įtariamų, kad serga COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), ar turėjusių sąlytį su sergančiuoju COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), izoliavimo namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), 1 ir 2 priedai);

15.11. pacientui nurodoma:

15.11.1. po ėminio paėmimo grįžti į namus ir laukti tyrimo atsakymo, izoliotis namuose 14 dienų po paskutinės atvykimo į Lietuvą dienos ar po paskutinės sąlyčio su sergančiuoju COVID-19 liga (koronaviruso infekcija) dienos. Jei asmuo nebuvo išvykęs iš Lietuvos ar neturėjo sąlyčio su sergančiuoju COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), po atskiros Sveikatos apsaugos ministro sprendimo jis taip pat turi izoliotis namuose ne mažiau kaip 14 dienų arba

15.11.2. nustačius poreikį pacientą hospitalizuoti, kviečiama GMP ir pacientas transportuojamas į asmens sveikatos priežiūros įstaigą vadovaujantis Sveikatos priežiūros paslaugų dėl koronaviruso (COVID-19) organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. kovo 4 d. įsakymu Nr. V-281 „Dėl Sveikatos priežiūros paslaugų dėl koronaviruso (COVID-19) organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

15.12. jei pacientą į mobilų punktą transportu atveža kitas asmuo, pacientui pro atidarytą langą laikantis visų Apraše nurodytų pacientui skirtų taisyklių mobilios komandos narys įteikia susipažinti ir pasirašyti Sutikimo būti izoliuotiems namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje formą bei Namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje izoliuoto asmens, turėjusio sąlytį su sergančiuoju COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), atmintinę (Taisyklių 3 priedas);

15.13. prie paciento, sėdinčio automobilyje, prieina kitas mobilaus punkto komandos narys, kuris paima tepinėlius iš nosiaryklės ir ryklės. Ėminys paimamas ir supakuojamas transportavimui pagal Ėminių, dėl COVID-19 ligos ištyrimo, paėmimo ir transportavimo tvarką pateiktą adresu <http://sam.lrv.lt/lt/news/koronavirusas/informacija-sveikatos-prieziuros-specialistams>.

15.14. mobilaus punkto komandos nariai, kontaktavę su pacientu, nusiima pirštines, jas išmeta į neperšlampamą maišą užterštoms medicininėms atliekoms, esantį uždareme konteineryje, ir

dezinfekuoja rankas. Prieš imant ėminį kitam pacientui, užsimaunama nauja pirštinių pora. Kitos asmens apsaugos priemonės nekeičiamos, jei nebuvo užterštos paciento sekretais;

15.15. kiekvienas mobilaus punkto komandos narys, ėmęs ėminius iš pacientų, baigęs pamainą, mobiliame punkte saugiai nusirengia / nusiima asmenines apsaugos priemones, sudeda jas į infekuotų medicininių atliekų konteinerį, nusiplauna ir dezinfekuoja rankas, po to, grįžęs į ASPI, suveda laboratorinio tyrimo užsakymą į Elektroninę sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinę sistemą (ESPB IS), formą E200;

15.16. maišai su infekuotomis medicininėmis atliekomis, įskaitant mobilios komandos slaugytojo asmeninės apsaugos priemones, tvarkomos (utilizuojamos) vadovaujantis Asmens sveikatos priežiūros įstaigos (ASPI) vadovo nustatyta infekcijų kontrolės tvarka pagal Lietuvos higienos normoje HN 66:2013 „Medicininių atliekų tvarkymo saugos reikalavimai“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2013 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. V-706 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 66:2013 „Medicininių atliekų tvarkymo saugos reikalavimai“ patvirtinimo“, nustatytus medicininių atliekų tvarkymo reikalavimus.

15.17. savivaldybių administracijos organizuoja ėminių pristatymą į laboratoriją;

15.18. Informavimo apie ėminių rezultatus tvarka:

15.18.1. Laboratorija apie ėminių rezultatus informuoja ėminius atsiuntusį Mobilaus punkto koordinatorių ir esant galimybei suveda tyrimų atsakymus į Elektroninę sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinę sistemą (ESPB IS), formą E200;

15.18.2. Mobilaus punkto koordinatorius apie ėminių rezultatus per 24 val. informuoja pacientą jo nurodytu telefonu ir

15.18.3. Pirminės sveikatos priežiūros centrą, prie kurio yra prisirašęs pacientas ir

15.18.4. Nacionalinį visuomenės sveikatos centrą prie Sveikatos apsaugos ministerijos

15.18.5. informacija pacientui pranešant apie neigiamą tyrimo rezultatą:

15.18.5.1. paaiškinama, kad neigiamas atsakymas reiškia, kad pacientas bus laikomas sveiku jei 14 dienų saviizoliacijos laikotarpiu simptomai pranyks;

15.18.5.2. jei būklė negerės, atsiras kitų simptomų ar kils neaiškumų, pacientas turi kreiptis nuotolinės konsultacijos į savo šeimos gydytoją ar į Karštąją liniją;

15.18.5.3. primenama saviizoliacijos svarba.

15.18.6. informacija pacientui pranešant apie teigiamą tyrimo rezultatą:

15.18.6.1. informacija, kad rezultatas teigiamas;

15.18.6.2. išsiaiškinus, kad būklė yra pablogėjusi, Mobilaus punkto koordinatorius informuoja GMP dispečerinę ir nurodo pacientui likti namuose ir laukti, kol atvyks GMP brigada.

15.18.6.3. išsiaiškinus, kad paciento būklė yra gera, jam paaiškinama apie griežtos saviizoliacijos svarbą iki pilno pasveikimo bei atsakomybę ją pažeidus, išsiaiškinama, ar paciento gyvenamojoje vietoje yra sąlygos pilnai saviizoliacijai (atskiras kambarys su atskiru san. mazgu). Jei sąlygų saviizoliacijai nėra – informuojama savivaldybė, kuri užtikrina paciento transportavimą į tokiems atvejams parengtą vietą. Pacientui nurodoma, kuo skubiau susisiekti su savo šeimos gydytoju dėl tolimesnių veiksmų.

15.19. paslaugų teikimą organizuojančios savivaldybės administracija privalo užtikrinti viešąją tvarką mobilaus punkto veiklos teritorijoje, prireikus, pasitelkdama policiją;

15.20. pacientams, atvykusiems į mobilų punktą kitaip, nei nurodyta Apraše (be Karštosios linijos nurodymo), Paslauga neteikiama, jiems nurodoma kreiptis į Karštąją liniją.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Mobilūs punktai privalo užtikrinti Lietuvos higienos normoje HN 47-1:2012 „Sveikatos priežiūros įstaigos. Infekcijų kontrolės reikalavimai“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. V-946 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 47-1:2012 „Sveikatos priežiūros įstaigos. Infekcijų kontrolės

reikalavimai“ patvirtinimo“, nustatytus infekcijų kontrolės reikalavimus.

17. Apraše reglamentuojamas Tepinėlių iš paciento nosiaryklės ir ryklės paėmimo mobiliuose punktuose COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) laboratoriniams tyrimams atlikti organizavimo algoritmas pateikiamas Aprašo priede.
